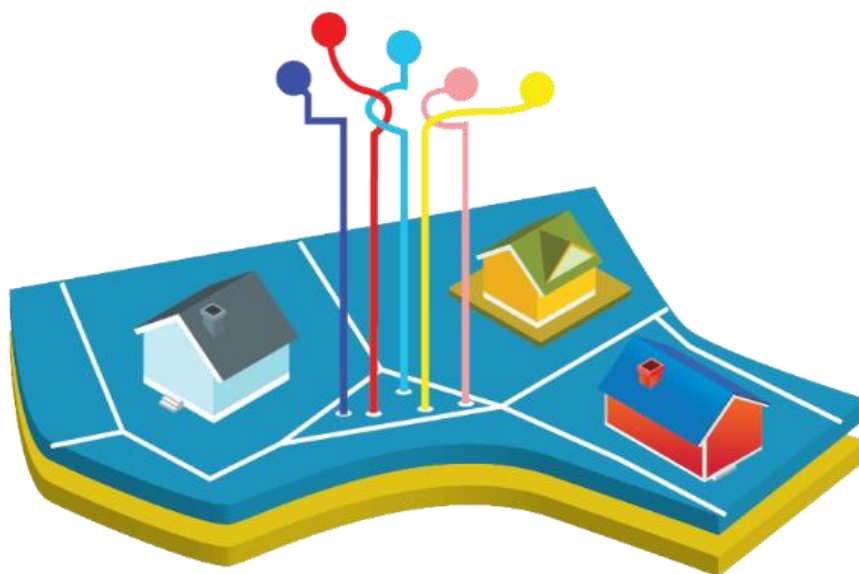




DE HOEK
BEWONERSVERENIGING

Verduurzaming Hoekpolder

5-4- 2025

Inhoud

Inhoudsopgave -----	2
1. Algemeen-----	3
1.1 Introductie-----	3
1.2 Belangrijke observaties -----	3
1.2 Enkele gegevens over wijk de Hoekpolder-----	4
2. Bevindingen aan de hand van de enquête resultaten-----	5
3. Kruisverbanden-----	6
4. Enquête resultaten-----	8
5. Welke acties gaat de werkgroep nemen op basis van de resultaten?----	33
Bijlage 1 Samenvatting opmerkingen bij vraag 21 -----	34
Bijlage 2 Samenvatting suggesties en opmerkingen bij Enquête vraag 22-	35

1. Algemeen

1.1 Introductie

In de periode januari-februari 2025 is er door de werkgroep Verduurzaming Hoekpolder een enquête gehouden over verduurzaming en de energietransitie in de wijk de Hoekpolder.

De doelstelling van de werkgroep was om in beeld te brengen hoe de bewoners van de wijk de Hoekpolder tegen de energietransitie aankijken en waar ze behoefte aan hebben.

In eerste instantie is er een e-mail met de Nieuwsbrief Bewonersvereniging De Hoek januari 2025 naar 229 adressen gestuurd. Voornamelijk naar eigenaren van koopwoningen. In de Nieuwsbrief stond een uitnodiging om de enquête over verduurzaming en energietransitie in te vullen. Hier kwamen 83 ingevulde enquêtes op binnen. Daarna is er een flyer huis aan huis bezorgd in 374 woningen in de Hoekpolder. Er zijn vervolgens nog eens 18 ingevulde enquêtes opgestuurd. De laatste stap was een herinnerings e-mail naar de bekende 229 adressen. Dit leverde nog eens 39 enquêtes op. Hiermee komt het totaal op 138.

Van de 250 koopwoningen hebben ~50% van de woning eigenaren de enquête ingevuld.

De werkgroep dankt de gemeente Rijswijk voor de verleende ondersteuning bij het analyseren van de resultaten. Ook gaat dank uit naar het bestuur van de vereniging die de correspondentie naar de inwoners heeft verzorgd.

Dit document geeft een overzicht van de belangrijkste resultaten van de enquête, met daar waar relevant, een korte analyse.

Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit rapport, e-mail dan naar verduurzaminghp@gmail.com

De werkgroep

1.2 Belangrijke observaties

Over het algemeen kan men stellen dat respondenten in de Hoekpolder al veel hebben gedaan op het gebied van duurzaamheid. 73 % (vraag 7)) van de respondenten hebben zonnepanelen, 57 % (vraag 6) hebben maatregelen genomen om het huis extra te isoleren .

Er heerst veel onzekerheid, met name op het gebied van kosten (71 % (vraag 16)) hoe de warmtevoorziening in de toekomst er uit gaat zien. Deze zorgen vertalen zich in een matige score op de informatie voorziening (73 % (vraag 11)), een voorkeur (vraag 15 40%) om warmtelevering in eigen beheer te nemen en op hoge tevredenheid van de huidige energievoorziening (78% (vraag 8)) .

Ook maakt men zich zorgen over het nogal wisselende beleid van de overheid op het gebied van subsidieregelingen.

1.3 Enkele gegevens over de wijk de Hoekpolder.

Aantal inwoners (2024) : 865

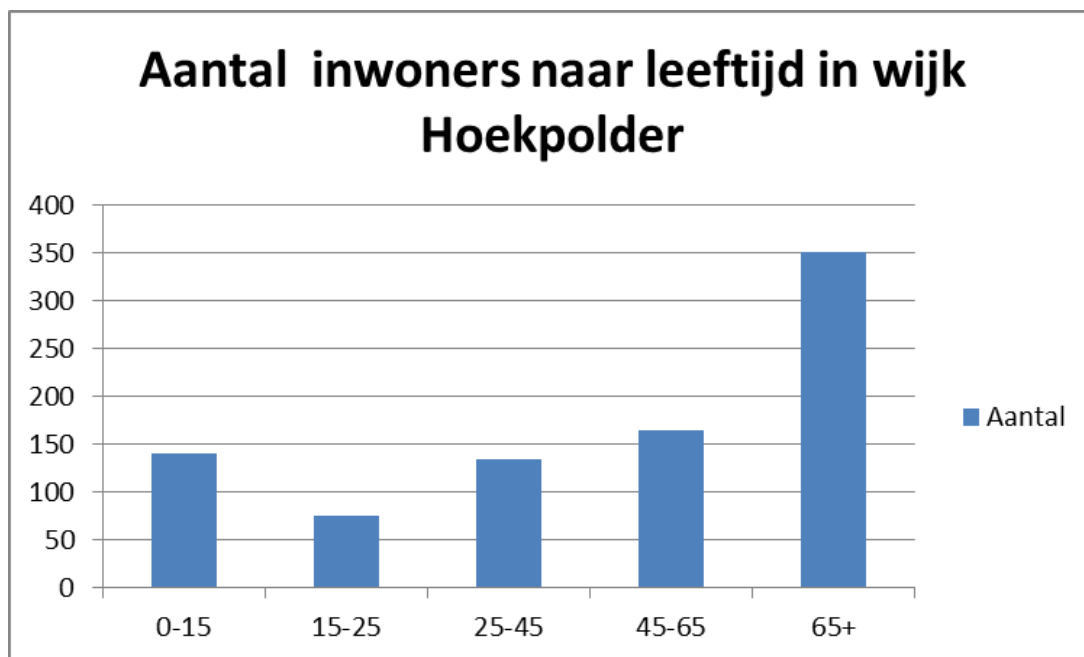
Totaal aantal woningen 374.

Aantal grondgebonden woningen :374

Aantal koopwoningen: 250

Aantal huurwoningen: 124 (eigendom van 2 woningcorporaties)

Inwoners naar leeftijd in de wijk Hoekpolder (2024)



2.Bevingingen aan de hand van de enquête resultaten.

Enquête vraag 1. De verschillende leeftijdscategorieën die de enquête hebben ingevuld weerspiegelen redelijk de leeftijdsopbouw in de wijk de Hoekpolder. In de leeftijdscategorie ouder dan 60 jaar heeft 60 % de enquête ingevuld. 40 % van de inwoners in de Hoekpolder zijn ouder dan 65 jaar. In de leeftijdscategorie 30-60 jaar heeft 40 % de enquête ingevuld. 35 % van de mensen tussen 25 en 65 wonen in de Hoekpolder

Enquête vraag 4. Van de 138 ingevulde enquêtes hebben 125 bewoners een koopwoning, op een totaal van 250 koopwoningen. Slechts 13 huurders hebben de enquête ingevuld, op een totaal van 124 huurwoningen. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt doordat huurders voor verduurzaming grotendeels afhankelijk zijn van de verhuurder (woning corporatie).

Enquête vragen 5,6,7. 93% van de respondenten verwarmt de woning op aardgas. Wel hebben bijna 60 % inwoners hun huis verduurzaamd met extra vloerisolatie en / of extra spouwmuurisolatie en of HR++ of HR+++ glas. Ook hebben ruim 72% (100) van de respondenten zonnepanelen op de woning. Een daadwerkelijke telling onder de koopwoningen laat zien dat 132 koopwoningen zonnepanelen hebben. Dit roept de vraag op of juist de mensen die al druk zijn met verduurzaming de enquête hebben ingevuld en dat we wellicht niet zondermeer mogen aannemen, ondanks de enorme respons, dat de bewoners die de enquête niet hebben ingevuld ook zo over verduurzaming denken.

Enquête vraag 8. 77.6% van de respondenten is tevreden of zeer tevreden over de huidige energievoorziening. De huidige energievoorziening is, zoals is beantwoord in vraag 5, 93% aardgas. Veel mensen zijn tevreden met hun eigen energievoorziening.

Enquête vraag 9. De bekendheid met alternatieve warmtevoorzieningen en warmtenetten ligt met ruim 78 % hoog. Maar ook dat moet in het licht gezien worden van de opmerking eerder of deze bekendheid voor de hele populatie geldt.

Enquête vraag 10. De helft van de mensen is geïnteresseerd in een overstap naar duurzamere energievoorzieningen. 75 % van de respondenten heeft zonnepanelen, 56 % heeft aanvullende maatregelen genomen zoals vloerisolatie, HR ++ of HR +++ glas of extra spouwmuurisolatie. 37 % is niet zo geïnteresseerd.

Enquête vraag 11,12,13. 75% geeft aan matig of niet tevreden te zijn over de informatievoorziening van de gemeente met betrekking tot de energietransitie. Wel is ca 50 % bekend met de Transitievisie Warmte en welk alternatief daarin is opgenomen voor onze wijk. De eerder genoemde 75 % kan te maken hebben met de onzekerheid over de aanleg van een warmtenet. Verder is ruim 64 % niet bekend met de nieuwsbrief Rijswijk Schakelt over. Dit ondanks de veelvuldige berichtgeving hierover. Is de berichtgeving niet duidelijk genoeg of de aanmeldprocedure te omslachtig? Dit moet verder onderzocht worden.

Enquête vraag 14. Opvallend is de respons van 38% dat men een voorkeur heeft om de woning te verwarmen zonder gas, zonder gebruik te maken van een warmtenet of een lucht/aard warmtepomp. Onduidelijk is waar men aan denkt. Collectieve WKO, collectief batterij systeem? Slechts 30% heeft op dit moment een voorkeur voor een warmtenet.

Enquête vraag 16,17. De grootste zorgen hebben mensen (65 %) over de kosten naar een alternatieve warmtevoorziening en de energietransitie. Met name de kosten van de overgang (41 %) spelen hierbij een rol.

Enquête vraag 18,19. 43% is bereid een bedrag tussen de 1000 en 5000 te investeren in verduurzaming van de woning. 13% tussen 5 en 10k. Ruim 40 % weet nog niet of ze daarbij financiële ondersteuning nodig hebben.

In bijlage 1 en bijlage 2 is een samenvatting gegeven van respectievelijk open vraag 21 en open vraag 22.

3. Kruisverbanden

- 29 van de respondenten (59%) die bekend zijn met de Rijswijk Schakelt Over nieuwsbrief (vraag 13) is ontevreden/matig tevreden over de informatievoorziening vanuit de gemeente (vraag 11). 20 zijn er tevreden (41%). Van de respondenten die niet bekend zijn met het nieuwsblad Rijswijk Schakelt Over is 70% (62 personen) matig tevreden met de informatievoorziening. Doordat 'bekend met' is gebruikt in de vraagstelling kan deze vraag verschillend geïnterpreteerd worden .
- Van alle respondenten die de Transitie visie warmte (TVW) en de warmteoplossing voor hun wijk kennen, is 70% (44 personen) ontevreden tot matig tevreden over de informatievoorziening (vraag 12 en 11). Van de respondenten die de TVW en de warmteopties voor de wijk niet kennen is 77% (58 personen) ontevreden of matig tevreden.
- 44 % van de respondenten (48 personen) die redelijk bekend tot zeer bekend zijn met de TVW is (Vraag 12), is helemaal niet tot niet zo geïnteresseerd om over te stappen naar een alternatieve warmtevoorziening (Vraag 10).
- Van de respondenten (18 personen) die zeggen financiële ondersteuning nodig te hebben (vraag 19), geeft 66% (12 personen) aan dat zij bereid zijn om te investeren tegenover 33% (6 personen) die niet willen investeren of niet van toepassing hebben ingevuld (vraag 18). Van alle respondenten geeft 42% (58 personen) aan nog niet te weten of zij financiële ondersteuning nodig hebben, van deze personen is 86% (50 personen) wel bereid om te investeren.
- Uit de antwoorden op vraag 16 en 18 blijkt dat van de respondenten die niet bereid zijn om te investeren de factor kosten het meeste meespeelt. Dit is ook het geval voor de mensen die financiële ondersteuning tot 1000 euro, tussen 1000 en 5000 euro en tussen 5000 tot 10.000 euro hebben ingevuld. 71% van de respondenten (98 personen) maakt zich zorgen over de kosten (van overstap en/of gebruik), van die groep is circa 75% (74 personen) wel bereid tot investering.
- Voor de mensen die 'anders' hebben ingevuld bij vraag 14 - welk van de volgende alternatieve warmtevoorziening heeft uw voorkeur - was de belangrijkste reden eigen beheer en kosten (vraag 15). 85,5% (45 personen) gaven dit aan. De grootste zorgen (vraag 16) met betrekking tot de overstap hebben de respondenten die 'anders' kozen voor kosten (73%, 38 personen).
- Voor de mensen die lucht/aardwarmtepomp bij vraag 14 hebben ingevuld was de belangrijkste reden het eigen beheer van de warmtevoorziening (67%, 26 personen). De grootste zorgen hebben zij voor kosten (74%, 29 personen).
- Voor de mensen die warmtenet hebben ingevuld was de belangrijkste reden de duurzaamheid/milieuvriendelijkheid en kosten (79%, 34 personen). De grootste zorgen zitten ook hier in de kosten van de overgang (51%, 22 personen). Minder in de kosten van verbruik (19%, 8 personen).
- 41% van de respondenten (41 personen) met zonnepanelen (vraag 7) is helemaal niet of niet zo geïnteresseerd in het overstappen naar een duurzame warmtevoorziening (vraag 10). Ook is te zien dat de kosten van het verbruik (als zorg bij de overstap naar een nieuwe warmteoplossing, vraag 16) vrijwel alleen door mensen wordt gegeven die al zonnepanelen hebben (82,5%, 33 respondenten). Mensen die geen zonnepanelen hebben zien kosten van verbruik minder als zorg, namelijk 5 respondenten (12,5%).

- Zo'n 50% van de respondenten die helemaal niet geïnteresseerd tot niet zo geïnteresseerd is om over te stappen naar een duurzamere warmtevoorziening (vraag 10) heeft maatregelen genomen om het huis extra te isoleren (vraag 6). Van de 53 redelijk geïnteresseerde respondenten hebben 15 respondenten nog geen maatregelen genomen tot extra isoleren, dus 72% (38 personen) wel. Bij de respondenten die zeer geïnteresseerd zijn heeft 82% (14 personen) isolatiemaatregelen genomen.

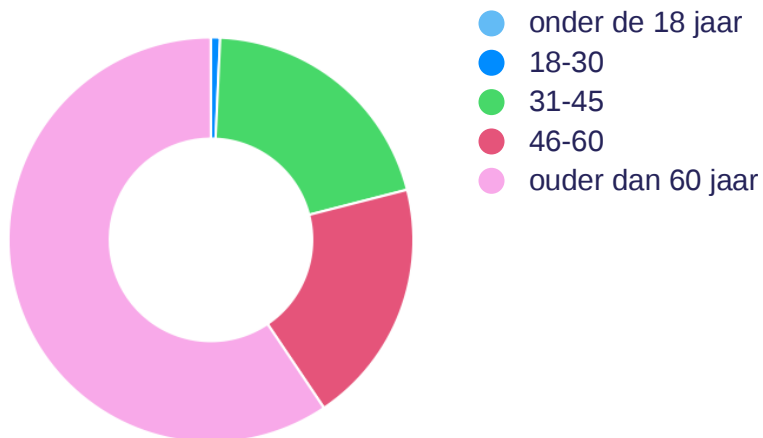
4. Enquête resultaten

1. Hoe oud bent u?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze

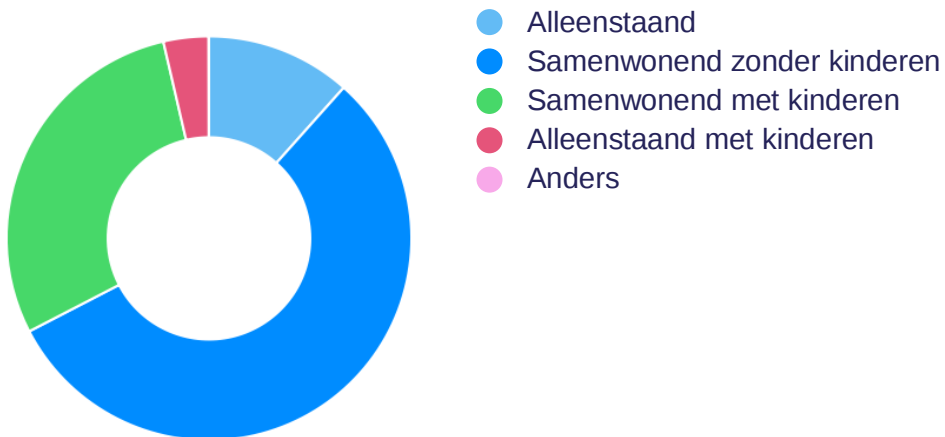


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
onder de 18 jaar	0	0,0%
18-30	1	0,7%
31-45	28	20,3%
46-60	27	19,6%
ouder dan 60 jaar	82	59,4%

2. Wat is uw woonsituatie?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze

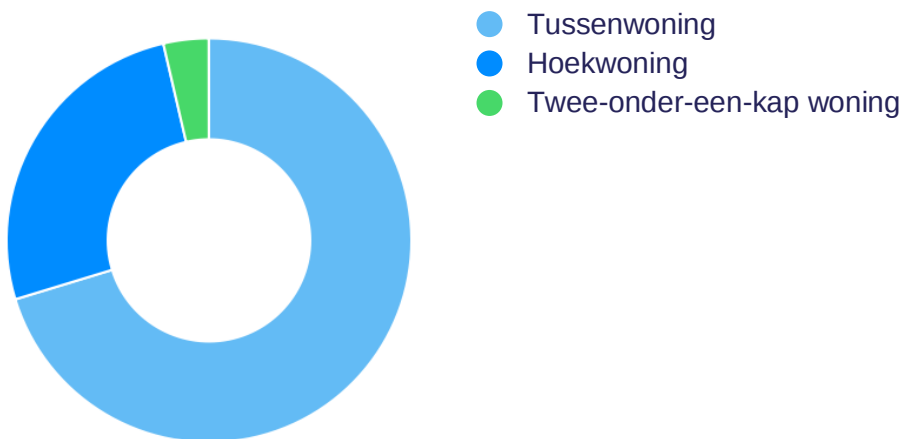


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Alleenstaand	16	11,6%
Samenwonend zonder kinderen	77	55,8%
Samenwonend met kinderen	40	29,0%
Alleenstaand met kinderen	5	3,6%
Anders	0	0,0%

3. In wat voor type woning woont u?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Tussenwoning	97	70,3%
Hoekwoning	36	26,1%
Twee-onder-een-kap woning	5	3,6%

4. Huurt u de woning?

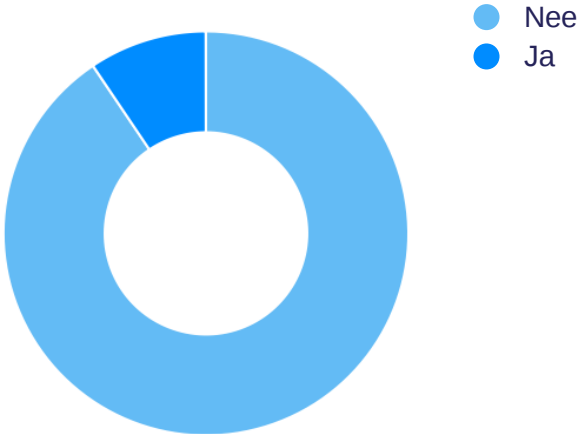
138x

Antwoorden

0x

onbeantwoord

Enkele keuze

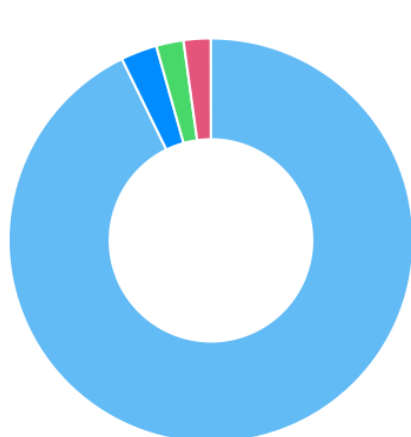


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Nee	125	90,6%
Ja	13	9,4%

5. Hoe verwarmt u momenteel uw woning?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



- Aardgas
- All Electric (gasloos)
- Aardgas in combinatie met warmtepomp(Hybride)
- Anders

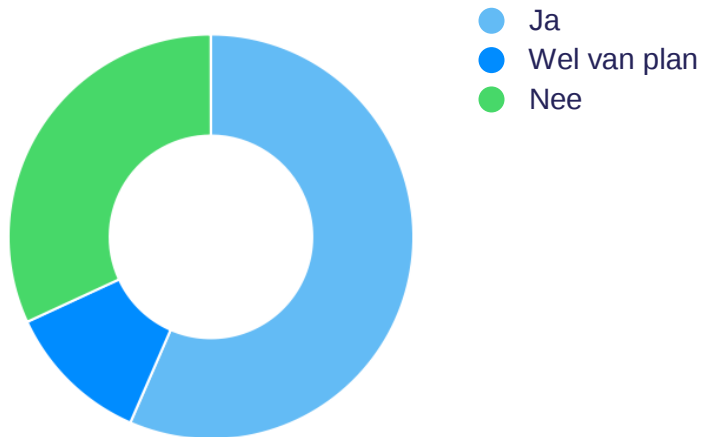
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Aardgas	128	92,8%
All Electric (gasloos)	4	2,9%
Aardgas in combinatie met warmtepomp(Hybride)	3	2,2%
Anders	3	2,2%

6. Heeft u / zijn er maatregelen genomen om uw huis extra te isoleren? Bijvoorbeeld met extra vloerisolatie, spouwmuur isolatie , HR++ of HR+++ glas.

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze

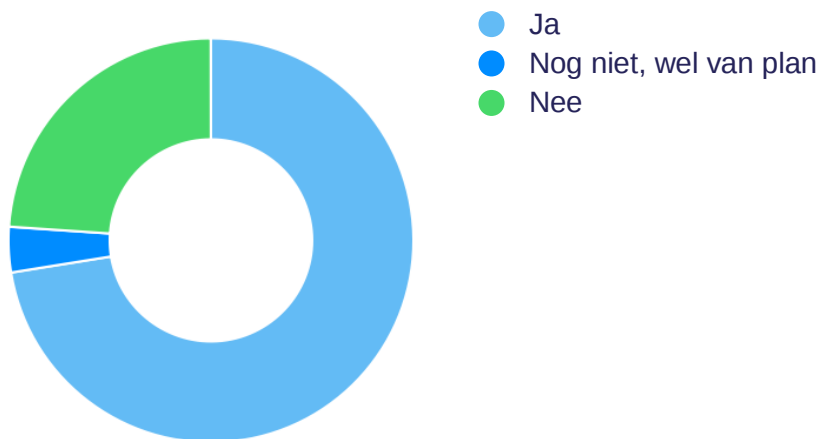


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	78	56,5%
Wel van plan	16	11,6%
Nee	44	31,9%

7. Heeft u zonnepanelen op uw woning?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze

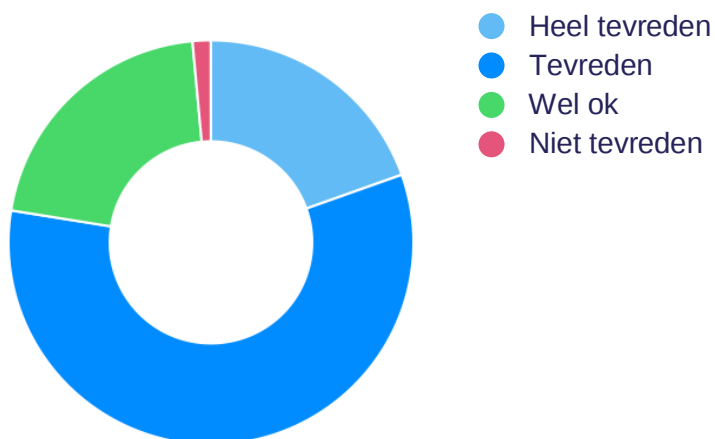


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	100	72,5%
Nog niet, wel van plan	5	3,6%
Nee	33	23,9%

8. Hoe tevreden bent u met uw huidige energievoorziening?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze

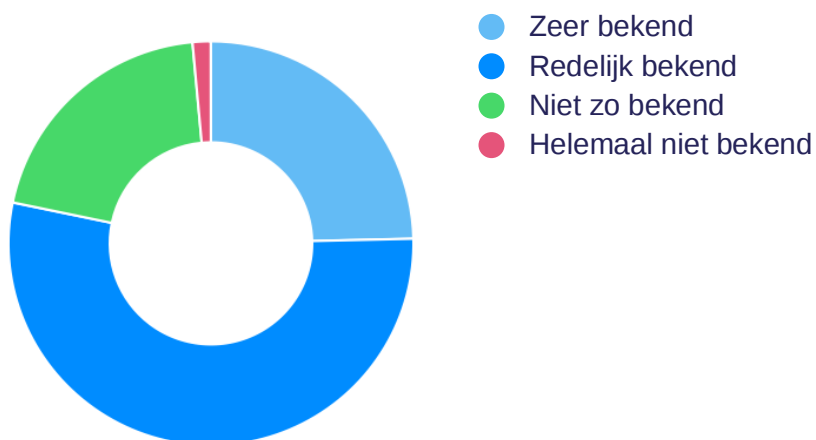


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Heel tevreden	27	19,6%
Tevreden	80	58,0%
Wel ok	29	21,0%
Niet tevreden	2	1,4%

9. Hoe bekend bent u met alternatieve warmtevoorzieningen zoals warmtenetten en warmtepompen?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zeer bekend	34	24,6%
Redelijk bekend	74	53,6%
Niet zo bekend	28	20,3%
Helemaal niet bekend	2	1,4%

10. Hoe geïnteresseerd bent u om over te stappen naar duurzamere energievoorzieningen?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze

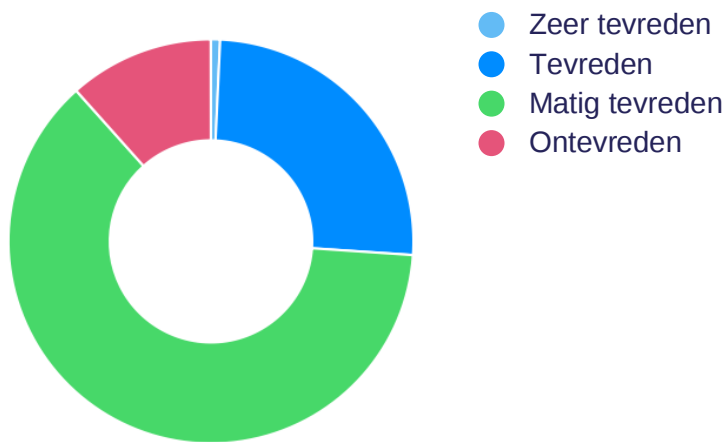


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zeer geïnteresseerd	17	12,3%
Redelijk geïnteresseerd	53	38,4%
Niet zo geïnteresseerd	51	37,0%
Helemaal niet geïnteresseerd	13	9,4%
Niet van toepassing (bijvoorbeeld uw woning is al gasloos)	4	2,9%

11. In hoeverre bent u tevreden over de informatievoorziening, met betrekking tot de energietransitie, van de gemeente?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



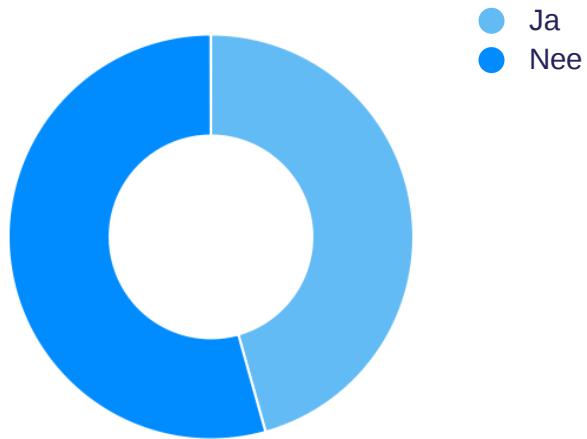
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zeer tevreden	1	0,7%
Tevreden	35	25,4%
Matig tevreden	86	62,3%
Ontevreden	16	11,6%

12. Bent u bekend met de Transitievisie Warmte van de gemeente Rijswijk en welke alternatieve energievoorziening daarin voor onze wijk is opgenomen?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze



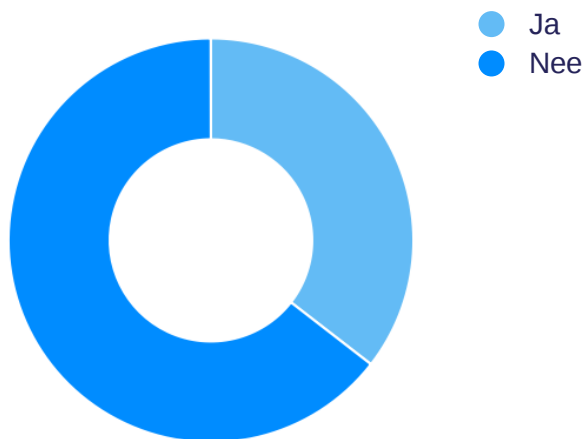
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	63	45,7%
Nee	75	54,3%

13. Bent u bekend met de nieuwsbrief Rijswijk Schakelt over?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze

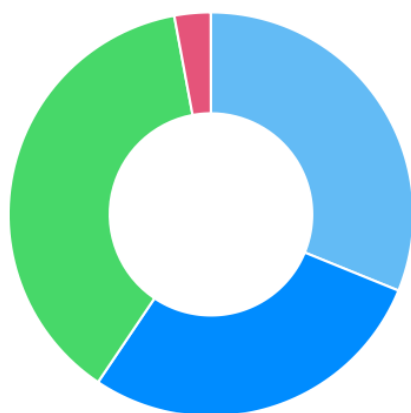


ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	49	35,5%
Nee	89	64,5%

14. Welke van de volgende alternatieven voor warmtevoorziening heeft uw voorkeur?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



- Warmtenet (bijvoorbeeld via restwarmte vanuit WarmtelinQ of geothermie)
- Lucht/aardwarmtepomp (zonder gas)
- Anders (zonder gas)
- Niet van toepassing (bijvoorbeeld uw woning is al gasloos)

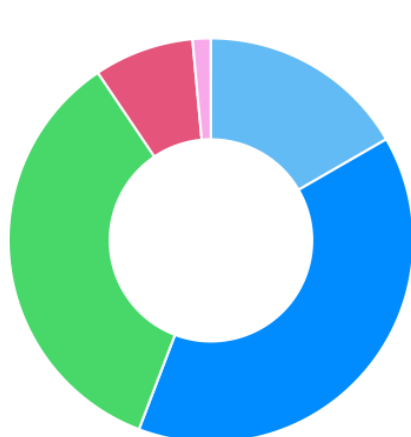
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Warmtenet (bijvoorbeeld via restwarmte vanuit WarmtelinQ of geothermie)	43	31,2%
Lucht/aardwarmtepomp (zonder gas)	39	28,3%
Anders (zonder gas)	52	37,7%
Niet van toepassing (bijvoorbeeld uw woning is al gasloos)	4	2,9%

15. Wat is de belangrijkste reden voor uw voorkeur?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze



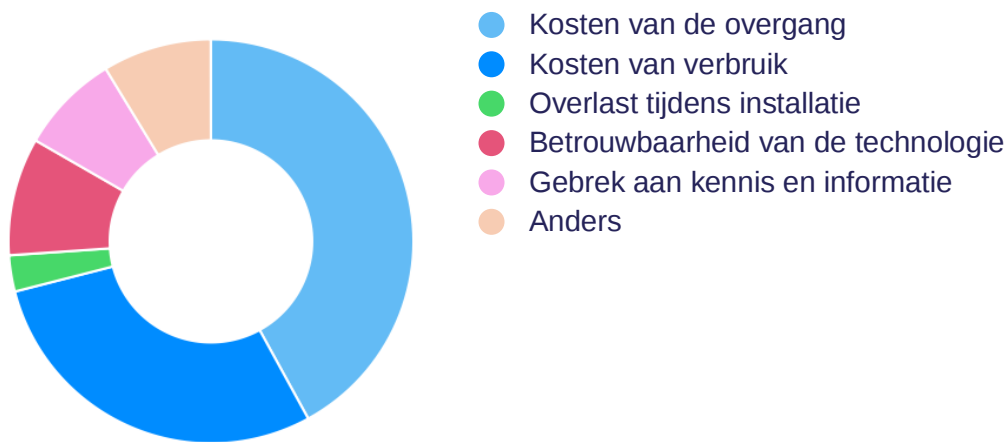
- Duurzaamheid / Milieuvriendelijkheid
- Eigen beheer van mijn warmtevoorziening
- Kosten van mijn warmtevoorziening
- Anders
- Niet van toepassing (bijvoorbeeld uw woning is al gasloos)

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Duurzaamheid / Milieuvriendelijkheid	23	16,7%
Eigen beheer van mijn warmtevoorziening	54	39,1%
Kosten van mijn warmtevoorziening	48	34,8%
Anders	11	8,0%
Niet van toepassing (bijvoorbeeld uw woning is al gasloos)	2	1,4%

16. Wat is uw grootste zorg met betrekking tot het overstappen naar alternatieve warmtevoorziening?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Kosten van de overgang	58	42,0%
Kosten van verbruik	40	29,0%
Overlast tijdens installatie	4	2,9%
Betrouwbaarheid van de technologie	13	9,4%
Gebrek aan kennis en informatie	11	8,0%
Anders	12	8,7%

17. Wat ziet u als grootste obstakel bij de implementatie van de energietransitie in uw woning?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



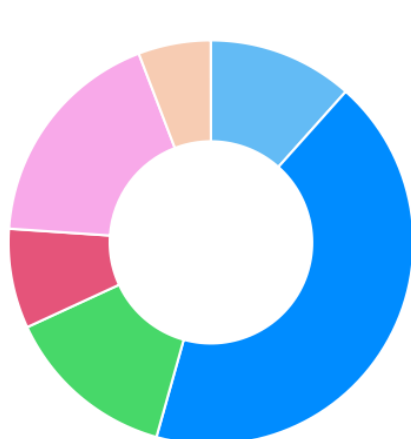
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Kosten	90	65,2%
Werksaamheden in de woning	16	11,6%
Tijdsduur van de overgang	3	2,2%
Onbekendheid met nieuwe systemen	15	10,9%
Anders	14	10,1%

18. Bent u bereid om te investeren in verduurzaming van uw woning?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze



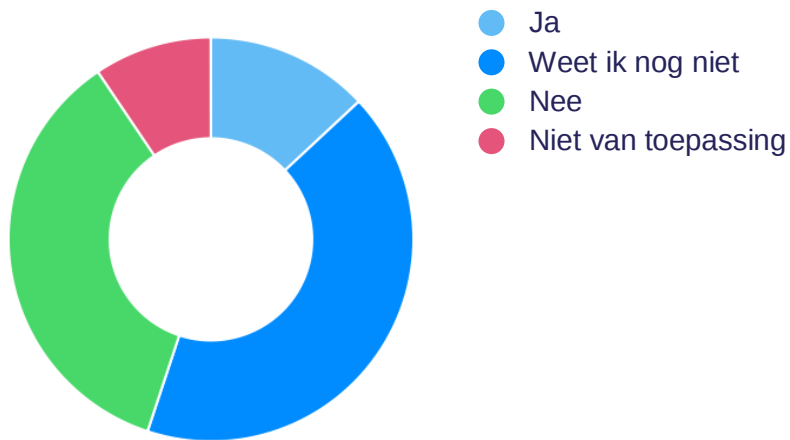
- Ja tot €1000
- Ja, tussen €1000 en €5000
- Ja, tussen €5000 en €10000
- Ja, meer dan €10000
- Nee, ik ben niet bereid te investeren.
- Niet van toepassing (bijvoorbeeld u heeft uw woning al verduurzaamd)

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja tot €1000	16	11,6%
Ja, tussen €1000 en €5000	59	42,8%
Ja, tussen €5000 en €10000	19	13,8%
Ja, meer dan €10000	11	8,0%
Nee, ik ben niet bereid te investeren.	25	18,1%
Niet van toepassing (bijvoorbeeld u heeft uw woning al verduurzaamd)	8	5,8%

19. Heeft u financiële ondersteuning nodig om deze investering te doen?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord Enkele keuze



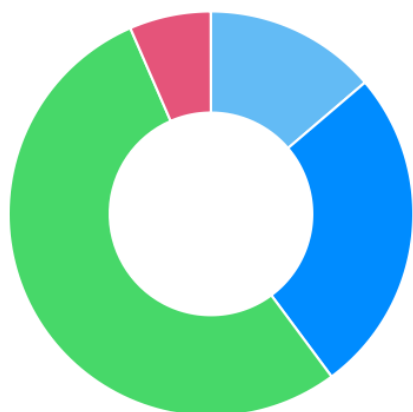
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	18	13,0%
Weet ik nog niet	58	42,0%
Nee	49	35,5%
Niet van toepassing	13	9,4%

20. Bent u bereid, samen met ons en de gemeente, mee te denken over mogelijke alternatieven en oplossingen voor warmtevoorziening in onze wijk?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Enkele keuze



- Ja, ik wil actief deelnemen aan werkgroepen en bijeenkomsten.
- Ja, ik wil meedenken via online vragenlijsten of discussies.
- Nee, maar ik blijf graag op de hoogte van de voortgang.
- Nee, ik ben niet geïnteresseerd of heb geen tijd.

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja, ik wil actief deelnemen aan werkgroepen en bijeenkomsten.	19	13,8%
Ja, ik wil meedenken via online vragenlijsten of discussies.	36	26,1%
Nee, maar ik blijf graag op de hoogte van de voortgang.	74	53,6%
Nee, ik ben niet geïnteresseerd of heb geen tijd.	9	6,5%

21. Heeft u ideeën of suggesties voor alternatieven van warmtevoorziening, die we als wijk kunnen overwegen?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Tekstantwoord

- Aansluiten op Q link
- Alle in de hoekpolder opgewekte zonne energie centraal opslaan en verdelen onder de bewoners met een vergoeding voor alle aangeleverde energie.
- Betrouwbaarheid en betaalbaar zijn met name de sleutelwoorden.
- Buurtbatterij?
- Centraal batterij systeem
- Collectief, samen sterker en mogelijk goedkoper dit te doen ipv individueel..het is het onbekende en de berg van acties waar je tegenop zit
- collectieve wko installatie per huizenblok met bronnen aan de kopse zijde
- Denk dat we moeten denken in energie in eigen beheer dus geen warmtenet
- Een alternatief zou aardwarmte kunnen zijn, maar ook dat is afhankelijk van het aantal deelnemers net zo als bij een warmtenet. Onze goed geïsoleerde woningen kunnen ook met een warmte pomp verwarmt worden.
- Een buurtwarmtepomp
- Eigen aardwarmte-installatie overwegen
- Er is geen zicht op de maandelijkse kosten bij aansluiting op een centrale warmteafname. Kijk naar alle reeds werkende installaties, te duur , monopolie positie leveranciers, heel vaak langdurige storingen, te weinig toelevering van warmte.
- Gebaseerd op andere reeds bestaande kennis van andere projecten kan een richting worden bepaald denk ik.
- geen opmerking. geen behoefte .niet te overzien
- Geothermie voor onze wijk gekoppeld aan geothermie van de strijp en andere wijken zodat het een betrouwbaar systeem wordt.
- Goede en bruikbare informatie en voorlichting
- Heb momenteel geen ideeën daarover.
- Het gaat te snel, gedwongen van het gas af. Er is niet of er wordt niet goed nagedacht over het hoe. Het is bekend dat we de komende 100 jaar fossiele brandstoffen nodig hebben. En deze zijn er. Hoewel door het ondoordacht doorvoeren van maatregelen en stoppen met gas uit Groningen de prijzen uit de pan gerezen.
- Het zou goed zijn te onderzoeken of een aardwarmtenet op wijkniveau aan te leggen is. Dat kan dan verbonden worden met andere wijk netwerken, zodat er bij uitval teruggevallen kan worden op een ander netwerk.
- Iedereen weer een houtkachel. Dan ben je niet afhankelijk van een externe partij en onduidelijk beleid.
- Ik zou graag collectief met de wijk, niet vanuit de gemeente, offertes bij diverse aanbieders opvragen, zodat bewoners zelf kunnen kiezen welke aanbieder hen aanspreekt. Een drietal voor isolatie waarbij de

bewoners zelf kunnen kiezen welk type isolatie, en een drietal voor warmtepompen, welke ook minimaal een grondboring bevatten naast de lelijke luchtwarmtepompen. En ook aannemers voor het aanleggen van vloerverwarming of inductie cv's. Zo kunnen we zelf kiezen en controle houden

- *Ja bodemwarmte 1 centrale in de wijk*
- *Kijken naar andere opties dan warmtenet. Hoeft niet met de gemeente of hun verlengstukken. Echt objectieve informatie*
- *Laten we kijken voor grondboringen voor warmtepompen en gezamenlijk isoleren*
- *Lokaal warmtenet*
- *Mis overwegingen waterstof, zodat bestaande leidingen gebruikt kunnen worden .*
- *Nee. Ik wacht rustig af hoe Rijswijk Wonen het gaat oplossen*
- *Oa airco. Overigens meer dan belachelijk dat Nederland van het gas af moet dit terwijl in Europa gas als groene energie gezien wordt. En de kosten voor de transitie grotendeels bij de bewoners neerlegt*
- *overgang naar gasloos zo lang mogelijk uitstellen! vraagt hoge investering en kosten per maand gaan ook omhoog. ieder jaar uitstel is dus winst. ook omdat techniek zich ontwikkelt. en omdat er veel ouderen in de wijk wonen, die waarschijnlijk binnen 10 jaar verhuizen.*
- *Stikstof*
- *Tarnoc Turbineketel (zie www.tarnoc.nl). Wordt in Delft ontwikkeld en heeft al enkele piloten lopen. Men zou in een dag kunnen installeren en van het gas af zijn.*
- *vloerisolatie/kruipruimte (kosten en effect) en/of spouwmuurisolatie (kosten en effect)*
- *Wanneer is warmtenet in beeld? Wat zijn de kosten voor aansluiting en een warmtewisselaar voor dit systeem? Hoelang hebben wij nog aardgas? Waterstof is dat een optie?*
- *Warmtenet is veel te duur. Gaat een veelvoud kosten van wat we nu betalen.*
- *Warmtenet lijkt me nog steeds de beste oplossing*
- *warmtewinning bij naastgelegen AWZI Harnaschpolder*
- *Waterstof*
- *Wij hebben nog niet veel kennis over warmtevoorzieningen. Hebben afgelopen jaar wel stappen genomen in huisisolatie van het huis en willen dit in de toekomst nog meer doen.*
- *Wijk energiecoöperatie (en dan bijv een windmolen in het hoekpolderpark) Warmtenet op wijkniveau zodat we niet afhankelijk worden van het restwarmtenet wat nu aangelegd wordt*
- *Wordt er gekeken naar de Tarnoc turboketel oplossing die in ontwikkeling is bij exTU studenten. Dit is een vervanging van de cv ketel. Zie hun website.¹*
- *1) mogelijkheden onderzoeken om te Investeren in (individuele/bloksgewijs) warmte-koude opslag (WKO) 2)Onderzoeken nut buurtbatterij.*

22. Heeft u nog andere opmerkingen, zorgen of suggesties met betrekking tot de energietransitie in onze wijk?

138x Antwoorden

0x onbeantwoord

Tekstantwoord

- *Beloof niet iets wat niet waargemaakt kan worden.*
- *Ben bang dat we warmtenet krijgen. Dat is veel te duur en zolang er een monopolie is kunnen ze vragen wat ze willen.*
- *Collectieve energie oplossing heeft de voorkeur boven een warmtepomp per woning.*
- *Communicatie v Rijswijk wonen is minimaal.*
- *De bestaande gas aansluitingen tot aan voor het huis laten bestaan, totdat de goede werking van het nieuwe systeem beproefd en ok bevonden is.....*
- *De kosten*
- *De kosten van zowel aansluiting, verbruik en vaste kosten. Onwetendheid over verloop, effect. Het wordt te mooi gemaakt terwijl er van alles aan de hand is, energiebedrijven en gemeenten zich terugtrekken.*
- *De planning van warmtenet is nog erg onduidelijk, hopelijk wordt dat snel duidelijk.*
- *De toekomst en gevolgen van het warmtenet is voor mij een groot vraagteken*
- *Er was sprake van aansluiting op een warmtenet, maar overal blijken partijen af te haken, om verschillende redenen. Dat maakt me kopschuw. Ik ben bang dat afspraken als het erop aankomt, niet nagekomen zullen worden en dat garanties, bijvoorbeeld over de kosten, flinterdun blijken te zijn.*
- *Er zijn twee warmtepompen vlakbij en die maken al zo'n herrie dat je eigenlijk al niet zou willen dat er meer komen. Of zijn die dan niet volgens de reglementen opgehangen.*
- *Geen behoefte ,kosten niet te overzien, haal de kosten er nooit uit ,ben 72 jaar uit.*
- *Geen gedwongen aansluiting op warmtelinQ*
- *Geen warmtenet aanleggen in de wijk. Meer bekendheid over de legaliteit van buitenunits van warmtewisselaars aan de gevels in rijtjeshuizen waarbij niet aan de eis van 2,5m uit de erfgrans kan worden voldaan. In principe is dan geen buitenunit bij rijtjes huizen mogelijk.*
- *Ik denk dat we kunnen leren van Sion, maar we ook zorgvuldige keuzes moeten maken wat bij ons past. PLUS dat we ook mensen duidelijk moeten maken dat subsidies etc samenwerken ook bijvoorbeeld bij een verbouwing. Misschien kunnen we naast de partijen voor offertes en de gemeente, ook als er voldoende mensen zijn het gesprek aangaan met hypotheek verstrekkers en Rijswijk wonen zodat we de kosten kunnen drukken en we een compleet plaatje aan kunnen bieden. Echt een multomap aan overzichtelijkheid*
- *Ik heb alleen geen vertrouwen in restwarmte dat hele verhaal klopt gewoon niet mvg*
- *Ik heb verder geen opmerkingen.*
- *Ik heb vernomen dat de vastrecht kosten bij een warmtenet best hoog zijn t.o.v. van de huidige manier van verwarmen.*
- *Ik hoop dat de gemeente naar de burgers luisterd. En dat het niet te veel gaat kosten*

- Ik kon bij bepaalde vragen maar 1 antwoord invullen terwijl ik bij sommige vragen graag wat meerdere antwoorden had willen selecteren. Mijn zorgen zitten vooral in de kosten en bijv. bij een WarmtelinQ oplossing, hoe betrouwbaar is het, hoe wordt daar vanuit de huidige situatie op aangesloten etc.
- ik vind het onzin
- Indien levering van warmte en inwoners vrij laten kiezen m.b.t. wel of niet aansluiten.
- in elk geval een oplossing met aanvoer van water met hoge temperatuur. anders wordt investering in isolatie en vloerverwarming schreeuwend duur.
- Ja, niet van het gas afgaan maar het gebruik hiervan verder beperken zonder dat de energielasten voor de bewoners verder omhoog gaan.
- Kom met echte plannen! We weten nog steeds niet waar we aan toe zijn en op welke termijn er iets gaat gebeuren. Ook voor de lange termijn moet er duidelijkheid komen, niet dat er net zoals bij de zonnepanelen de regeling wordt gewijzigd en dat de kosten opeens stijgen en er geen alternatief is. Ik ben na 2 bijeenkomsten afgehaakt. Want het blijft bij vage plannen.
- Kosten
- makkelijk en goedkoop van gas af (aansluiting)
- Mijn grootste zorg is dat ik significante investeringen moet doen om aan de regelgeving te voldoen (niet omdat het in enige vorm beter is) en dat vervolgens de regels weer veranderen omdat alles zo langzaam gaat dat de mensen die de regels bedacht hebben al lang weg zijn en de nieuwe mensen weer wat anders bedacht hebben.
- net-congestie vermijden!
- Onderhoud huis, daken, collectief
- onderzoeken of voor de elektriciteit van de wijk gebruik gemaakt kan worden van het stroomnet van de HTM, zoals het in Rotterdam gaat gebeuren.
- Op de vraag welke manier van gasloos de voorkeur heeft heb ik warmtenet ingevuld. Eigenlijk heb ik geen voorkeur. Op welke manier het gaat maakt niet zoveel uit, als het binnen de perken blijft wat betreft de kosten. Dat is het grootste struikelblok, tevens reden dat ons huis nog geen kunststof kozijnen en hr+++glas heeft. De woning is enkele jaren geleden aangekocht in een dermate slechte staat van onderhoud dat eerst de basis op orde moet, daar zitten al 10.000 euro's en einde nog niet in zicht.
- Toekomst warmtenet blijft onzeker. Gemeente weet het ook niet en communiceert er daarom ook slecht over. Dit is frustrerend voor transitie
- Vindt het wel goed dat de wijk ermee bezig is, ondanks dat wij zelf op dit moment er minder mee bezig zijn. Maar wat niet is, kan nog komen!
- Vorig jaar hebben wij onze cv ketel laten vervangen en serieus overwogen om een warmtepomp te nemen. Maar de ruimte die dit inneemt en advies van onze installateur hebben we toch een gewone cv ketel geplaatst. Die wel zuinig is.
- Wanneer is warmtenet in beeld? Wat zijn de kosten voor aansluiting en een warmtewisselaar voor dit systeem? Hoelang hebben wij nog aardgas? Waterstof is dat een optie?
- Warmtelinck is geen duurzame oplossing, die ook nog eens kwetsbaar is voor storingen en sabotage.
- Warmtelinck is geen duurzame oplossing. Slim misschien om restwarmte te gebruiken maar niet duurzaam.
- Warmte link totaal onduidelijk of het wordt aangesloten en of het rest warmte is dus zie het nu nog niet als optie

- *Warmtenet in zijn huidige vorm is geen alternatief. Tarieven zijn gekoppeld aan de gasprijs en daardoor onvoorspelbaar. Daar komt bij dat de overheid onbetrouwbaar in zijn beleid. Daarom liever een oplossing in eigen beheer. Hiermee heb je zelf enige mate van invloed op kosten.*
- *Warmtenet is zeker geen oplossing de kosten lopen nu al de pan uit bij de huidige bewoners die al aangesloten zijn op het warmtenet van Eneco*
- *Weinig samenwerking om projecten op te pakken.*
- *Zeer graag informatie over de mogelijkheden in de wijk*
- *Zie hierboven. Eerst betaalbaar maken Heb de indruk dat het voor onze wijk veel te kostbaar is. Voor flats misschien wel haalbaar.*
- *Zijn afhankelijk van de woningbouwvereniging*
- *Zorgen, de overlevering aan warmtenet zoals warmtelinQ. Totaal geen controle meer of concurrerende partijen. Onbetrouwbaarheid van dergelijke conclusies zijn in menig nieuwe item aan het licht gekomen.*
- *zorgen over de elektrische infrastructuur in de wijk*

5. Welke acties gaat de werkgroep nemen op basis van de resultaten?

-De werkgroep zal met de gemeente in gesprek gaan en de volgende onderwerpen bespreken :

- Nieuwsblad Rijswijk Schakelt Over zichtbaarder en **aanmeldprocedure eenvoudiger** maken.
- Opstellen van een **duidelijk en gefaseerd plan** voor de transitie naar gasloos, rekening houdend met betaalbaarheid en technische ontwikkelingen.
- Zorgen voor **betrouwbare, consistente informatievoorziening** voor bewoners.
- Voorkomen van overhaaste beslissingen en aandacht voor oudere bewoners in verband met de complexe materie en financiële impact.

-De werkgroep zal in elke nieuwsbrief van de vereniging een technisch onderwerp toelichten. Te denken valt aan warmte – koude opslag, lage temperatuur warmtenet, warmtenet , de Tarnoc ketel, warmtepompen, COP (coëfficiënt of performance), (buurt) batterijsystemen, geothermie, waterstof etc.

De werkgroep deelt deze informatie maar geeft geen adviezen.

_De werkgroep zal informatie verzamelen over ervaringen van warmte leveringsprojecten in andere gemeentes en dat delen met de inwoners van de Hoekpolder.

- In het laatste kwartaal 2025 organiseert de werkgroep een bijeenkomst waarin inwoners die verduurzaamd hebben informatie geven over de kosten, de voordelen, de nadelen.

Bijlage 1 Samenvatting opmerkingen bij vraag 21

Toekomstige Energievoorziening voor de Wijk

1. Collectieve energieopslag en distributie

- Onderzoek de mogelijkheid om lokaal opgewekte zonne-energie centraal op te slaan en onder bewoners te verdelen.
- Verkennen van opties zoals een **buurtbatterij** of een **centraal batterijsysteem**.
- Bevorderen van samenwerking tussen bewoners om energiecollectieven te vormen, zodat het betaalbaar en efficiënt wordt.

2. Duurzame warmtebronnen en -systemen

- Onderzoek **collectieve WKO-installaties** (warmte-koude-opslag) per huizenblok.
- Verkennen van de haalbaarheid van **aardwarmte** of een **buurtwarmtepomp** als alternatief voor een centraal warmtenet.
- Overwegen van een **wijkenergiecoöperatie**, waarbij bijvoorbeeld een windmolen in het Hoekpolderpark energie kan leveren.

3. Kritische evaluatie van het warmtenet

- Onderzoeken van de **werkelijke kosten en betrouwbaarheid** van het warmtenet.
- Kijken naar **alternatieve warmteoplossingen** zonder afhankelijkheid van grote leveranciers.
- Overwegen van een **lokaal warmtenet** dat door de wijk zelf beheerd wordt.
- Onderzoek naar **warmtewinning bij de naastgelegen AWZI Harnaschpolder**.

4. Waterstof als mogelijk alternatief

- Onderzoek naar de inzet van **waterstof** als energiebron en de mogelijkheid om bestaande leidingen te hergebruiken.

5. Onafhankelijkheid en keuzevrijheid voor bewoners

- Opstellen van een **collectieve aanbesteding** waarbij bewoners zelf kunnen kiezen uit aanbieders voor isolatie, warmtepompen en vloerverwarming.
- Onderzoeken van **individuele oplossingen**, zoals houtkachels, voor meer energieonafhankelijkheid.

6. Isolatie en energie-efficiëntie op woningniveau

- Stimuleren van **gezamenlijke isolatiemaatregelen**, zoals vloerisolatie en spouwmuurisolatie.
- Informatievoorziening over **grondboringen voor warmtepompen** en gezamenlijke uitvoering om kosten te drukken.

7. Innovatieve technologieën

- Evalueren van de **Tarnoc Turbineketel**, een alternatief voor de cv-ketel, en andere nieuwe ontwikkelingen.

Bijlage 2 Samenvatting suggesties en opmerkingen bij Enquête vraag 22.

Zorgen en suggesties over de energietransitie

1. Financiële zorgen

Veel bewoners maken zich zorgen over de kosten van de energietransitie. De prijs van aansluiting, verbruik en vaste lasten blijft onduidelijk, en er is angst dat deze uiteindelijk te hoog zullen uitvallen. Daarnaast bestaat de vrees dat bewoners gedwongen worden tot forse investeringen in duurzame alternatieven, terwijl regelgeving en subsidies voortdurend veranderen.

Ook het warmtenet roept financiële onzekerheid op: de tarieven zijn aan de gasprijs gekoppeld en daardoor onvoorspelbaar. Bovendien heerst het gevoel dat de energietransitie voor sommige wijken te kostbaar wordt en dat flats mogelijk meer baat hebben bij collectieve oplossingen dan grondgebonden woningen.

Suggesties :

- Maak de kosten en subsidiemogelijkheden vooraf inzichtelijk.
 - Zorg voor een betaalbare en transparante prijsstructuur.
 - Voorkom dat regelgeving en financiële regelingen constant veranderen.
-

2. Infrastructuur en technische zorgen

Een veelgehoorde zorg is de betrouwbaarheid van de nieuwe systemen. Bewoners vragen zich af of het warmtenet wel een stabiel alternatief is en of de infrastructuur geschikt is voor de overstap. Daarnaast worden warmtepompen als mogelijk hinderlijk ervaren door geluidsoverlast, en zijn er zorgen over de capaciteit van het elektriciteitsnet.

Sommige bewoners pleiten ervoor om bestaande gasaansluitingen voorlopig te behouden totdat bewezen is dat het nieuwe systeem goed functioneert. Ook de mogelijkheid om gebruik te maken van bestaande netwerken, zoals het stroomnet van het openbaar vervoer, wordt als potentiële oplossing aangedragen.

Suggesties :

- Voer gedegen tests uit voordat het gasnet volledig verdwijnt.
 - Zorg voor duidelijke normen rondom geluidsoverlast van warmtepompen.
 - Onderzoek innovatieve oplossingen.
-

3. Communicatie en beleidszorgen

Er heerst veel frustratie over de gebrekkige communicatie vanuit de gemeente. Bewoners voelen zich onvoldoende betrokken en missen duidelijke plannen voor de toekomst. De voortdurende onzekerheid leidt ertoe dat mensen afhaken en het vertrouwen in de overheid afneemt.

Daarnaast leeft de angst dat gemaakte afspraken niet worden nagekomen en dat energiebedrijven en gemeenten zich terugtrekken zodra het financieel minder gunstig wordt. Dit versterkt het gevoel van wantrouwen ten opzichte van overheidsbeleid.

Suggesties:

- Geef bewoners duidelijke en tijdige informatie over de plannen.
 - Zorg voor lange termijn zekerheid in het beleid.
 - Betrek bewoners actief bij besluitvorming en alternatieven.
-

4. Alternatieve oplossingen en voorkeuren

Veel bewoners geven aan liever een collectieve energieoplossing te zien dan een individuele warmtepomp per woning. Er is ook een duidelijke voorkeur voor een warmtenet met een hoge temperatuur, zodat extra isolatiekosten beperkt blijven.

Verder zien sommigen meer in oplossingen in eigen beheer, waarbij bewoners zelf invloed hebben op de kosten en uitvoering. Gedwongen aansluiting op bepaalde systemen, zoals warmtelinQ, wordt door veel mensen afgewezen.

Suggestie :

- Ondersteun collectieve energieoplossingen daar waar een warmtenet niet mogelijk is.